

Les emocions com a condicionant didàctic en l'ensenyament dels esports sociomotors de col·laboració-oposició: estudi dels problemes afectius derivats del contacte en rugbi, handbol i voleibol

The Emotions as a Teaching Factor in Collaboration-opposition Socio-motor Sports: a study of emotional problems related to contact in Rugby, Handball and Volleyball

Autor: **José Ignacio Salgado López**
IES Leliadoura (Ribeira, A Coruña - Espanya)

Direcció: **Dr. José Andrés Sánchez Molina**
Universitat de A Coruña (Espanya)
Dra. Mª Inmaculada Canales Lacruz
Universitat de Saragossa (Espanya)

Paraules clau: ensenyament esportiu, emocions, problemes afectius derivats del contacte, por al contacte, por a la pilota, por a la caiguda, vergonya, fàstic

Keywords: sports teaching, emotions, emotional problems related to contact, fear of physical contact, fear of the ball, fear of falling, embarrassment, disgust

Data de lectura: 28 de novembre de 2014

inhaqui@edu.xunta.es

Resum

Partint de la conceptualització i estudi terminològic dels "problemes afectius derivats del contacte" aquest treball pretén indagar en la seva influència en l'aprenentatge de conductes motrius vinculades amb el rugbi, handbol i voleibol. Aquest concepte apareix com una realitat multidimensional, agrupant emocions relacionades amb el manteniment de la integritat física ("por al contacte físic", "por a la pilota", "por a la caiguda", etc.), juntament amb altres relacionades amb aspectes socials ("vergonya", "fàstic").

El treball aborda tres estudis dins del marc del paradigma qualitatiu, realitzats mitjançant el mètode d'anàlisi de contingut amb el suport d'estratègies quantitatives dins dels denominats "Mètodes mixtos". Els dos primers van ser realitzats en l'àmbit universitari i el tercer en l'àmbit escolar.

En concret, el primer estudi es va dividir al seu torn en dues parts i va servir per establir la metodologia dins de l'"anàlisi

de contingut de documents personals"; el segon va permetre una anàlisi prospectiva de les dades, la descripció de la realitat a investigar dins de l'àmbit universitari i el refinament de la metodologia, centrant-la en el mètode d'"anàlisi de diaris amb entrevista sobre els diaris", amb suport d'eines informàtiques d'anàlisi qualitativa (CAQDAS); finalment, en el tercer es replica l'estudi previ en l'àmbit escolar i es reformula de nou la metodologia incorporant l'ús de tests sociomètrics i qüestionaris.

Per dur a terme la codificació es va dissenyar un sistema de categories sobre la base dels tipus de contactes possibles en els esports sociomotors de col·laboració-oposició: contactes interpersonals, contactes cos-terra i contactes cos-objecte. A més, en el segon estudi es va desenvolupar una codificació oberta, amb caràcter prospectiu sobre dos factors a tenir en compte en l'ensenyament de tasques que impliquin contactes

i que serà la base sobre la qual es construirà el qüestionari de l'estudi final.

Com a aportacions més importants podem assenyalar la confirmació de la presència dels problemes afectius derivats del contacte en l'ensenyament dels esports sociomotors estudiats, associats tant a les emocions vinculades amb el manteniment de la integritat física com a aspectes d'ordre social. Així mateix, es constata la influència negativa d'aquestes emocions en els processos d'ensenyament-aprenentatge d'aquests en generar conductes motrius desajustades i es descriuen els tipus de contactes que originen més problemes en cada cas. Finalment, s'estudien els factors a tenir en compte per al control de l'aparició d'aquest tipus de problemes, tant des del punt de vista didàctic, especialment en el referit al disseny de la tasca, com des dels punts de vista social i personal.

Estudi sobre el procés d'implantació i seguiment de les competències bàsiques als centres educatius d'educació secundària de la ciutat de Burgos. Anàlisi des de la perspectiva dels equips directius i dels docents d'educació física

Study on the Process of Implementation and Monitoring of Core Competences in Secondary Schools in Burgos. Analysis from the Perspective of Management Teams and Physical Education Teachers

Autor: **David Hortigüela Alcalá**
Universitat de Burgos (Espanya)

Direcció: **Dr. Víctor Abella García**
Universitat de Burgos (Espanya)

Paraules clau: competències bàsiques, percepció docent, equips directius docents educació física

Dr. Àngel Pérez Pueyo
Universitat de Lleó (Espanya)

Keywords: core competences, teacher perception, management teams, physical education teachers

Data de lectura: 18 de desembre de 2014

dhortiguela@ubu.es

Resum

L'objecte d'estudi d'aquesta tesi doctoral se centra en: 1. Analitzar la percepció dels equips directius sobre els processos d'implantació de les competències bàsiques (CCBB) als centres educatius a l'educació secundària; 2. Analitzar la percepció sobre els docents d'educació física (EF) en la incorporació i tractament de les CCBB com a element metodològic i avaluatiu a l'aula; 3. Comprovació del treball que es realitza sobre les CCBB per part del professorat d'EF en un centre d'educació secundària.

Ha participat en el treball un total de trenta centres d'educació secundària de Burgos capital, a nivell d'equips directius i caps de departament de l'àrea d'EF. La metodologia de treball ha estat mixta. Els instruments de recollida de dades en la part quantitativa van ser dos qüestionaris validats per un grup d'experts, un adreçat als equips directius i un altre

als docents de EF. S'han obtingut dades tan descriptives (freqüències i percentatges) com inferencials (taules de contingència i χ^2 , anovas, correlacions i proves *t* per a mostres independents). En la part qualitativa s'ha realitzat la tècnica de l'estudi de cas únic, en la qual s'ha desenvolupat un seguiment exhaustiu de les classes d'EF d'un centre educatiu al llarg d'un curs escolar. Els instruments utilitzats en aquest cas han estat de tres tipus: entrevistes inicials als docents, el diari de seguiment de classes i els grups de discussió amb l'alumnat en finalitzar el procés.

En línies generals, la comunitat educativa té una percepció positiva sobre la implantació de les CCBB, admetent la seva escassa contribució a causa de la falta de coneixement i a la falta d'informació per part de l'Administració. Els centres que s'inicien en el treball de les competències continuen amb un

major seguiment d'aquestes en anys posteriors. Pel que fa al professorat d'EF, s'observa la discrepància sobre la delimitació de tasques que comportin aprenentatges basats en competències. Sembla que això es deu, entre molts altres factors, a les particularitats de l'àrea i la falta d'una competència motriu.

Respecte a l'estudi de cas realitzat, els docents de 3r i 4t curs manifesten que l'àrea d'EF ha de contribuir a les competències d'una manera diferent a la resta de matèries. Per contra, el docent de 2n curs realitza una contribució sota la perspectiva globalitzada de la resta d'àrees. L'alumnat valora de manera més positiva l'assignatura quan hi ha un treball vinculat a les competències, agraït en la major part dels casos que l'avaluació no atengui únicament i exclusivament a l'àmbit motriu.